

Naturlig hetebølge uten klimakrise (1)

Ole Henrik Ellestad*

Hetebølgen i Vest-Europa i juli var et kraftig værphenomen forårsaket av kjente naturlige værmekanismer. Historikken inklusive observasjoner de siste 170 år, og IPCCs faglige vurderinger siden 2012 viser ingen økte tendenser til ekstremvær.

IPCC spår ingen økte tendenser til ekstremvær

Ekstremvær har vært FN's, politikeres, mediernes, ihuga forskeres og deler av IPCCs mantra for klimaalarmisme i flere tiår for å skape frykt og påfølgende aksept for CO₂-hypotesen hos lekfolk. Men dementiene måtte komme. IPCCs spesialrapport om ekstremvær i 2012 konkluderte med at ekstremvær ville bli dominert av naturlige variasjoner de neste 20–30 år.

Professor *James Lovelock*, kjent for sitt miljøengasjement og ozonmålinger, uttalte da at han hadde trodd på IPCC, men hadde nå mistet tilliten til dem. I sin etterfølgende bok omtalte han at innen IPCC møtes de årlig for å heie på hverandre. Seriøs klimavitenskap er taperen. Men i hovedrapporten i 2013/14 bekreftet IPCC at det ikke var økte tendenser til ekstremvær av ulik type (KN312 og KN314 i Norge). Den etterfølgende temporære oppvarmingen er dominert av redusert skydekke med økt solinnstråling – ikke økt CO₂ (KN317).

Hetebølgen i juli

Dette er bakteppet for å forstå og omtale den spesielt kraftige og langvarig hetebølgen som dominerte store deler av Europa i juli. Mediene omtalte den i heftige ordlag, unngikk velkjente naturens forklaringer, men slo et slag for klimaalarmisme og menneskeskapte årsaker. NRK/Yr, Aftenposten, tabloidavisene og NTB var nok en gang de ivrigste. Ciceros seniorforsker *Bjørn H. Samsøe* uttalte at «enkelthendelser må bli en vekker som skal sparke oss i gang» (Aftenposten 27.8) til tross for at han er vel kjent med at klima ikke er enkelthendelser, men værtendens over lang tid. Så hva sier vitenskapen?

Verstat.no, som en rekke ganger helt korrekt har korrigert statsinstitusjonene NRK/Yr og Meteorologisk institutt, påpekte feil omtale også i artikkelen fra NTB (eies av de store medier) når de omtalte varmen i Norge som supersommer. For juli var ikke supervarm i Norge. Flere steder var forholdene rundt 1940 som oftest varmere.

Hetebølgen i år i Europa var kraftigere enn i 2018 i Vest-Europa der kun 3 % av klodens areal ble berørt (KN230), noe mer denne gang. Hver gang det er kaldt henviser mediene til globalt gjennomsnitt, men med varme perioder fokuseres på enkelthendelsenes dramatik. Global middeltemperatur har gått ned siden 2020 og var i juni bare 0,05 °C over normalen for 1979–2022. Klodens gjennomsnittlige atmosfære inklusive CO₂-effekter hadde i måneden før ikke et varmeinnhold som skulle kunne generere hetebølger med mindre naturlige mekanismer kunne forårsake regionale fenomener (se figur).

Medienes ordvalg som varmeste periode noen gang er blitt tradisjonell. Kloden har i snitt vært 2–3 °C varmere og Norge 4–5 °C varmere under Holocen optimum for 4 000–9 000 år siden, og intense hetebølger er rapportert opp gjennom historien (KN321). Mer solinnstråling over uvanlig lang tid kombinert med varm luft fra lavere breddegrader samt et bidrag av kaos gjør susen.

Meteorologisk anerkjent forklaring

Årsaksforholdene ligger i jetstrømmene oppe i atmosfæren. Når de blir slakkere holdes ikke luftmassene i Arktis på plass i samme grad (nordlig halvkule). Strøm-

men buker seg, kald luft trengte sørover i visse soner, og varm luft fra sør vil trengte nordover i andre soner. Hetebølgene, alternativt kuldbølgene, vil bli særlig kraftige når det oppstår en blokkering (omega situasjon, ligner på den greske bokstaven Ω) med stabil tilstand over lengre tid. Når varmlufttilstrømming kommer samtidig med lite skyer gir solinnstråling over tid ekstra oppvarming og selvfølgelig tørke. Desto lengre det varer desto varmere vil det bli, også fordi avkjølede fordampning reduseres ved gradvis uttøking.

Mekanismen kan illustreres med situasjonen 19. juli i år som vist i figuren selv om hetebølgen spredde seg over store deler av Europa syd for Norden.

Denne energitransporten mellom pol og ekvator er essensiell fordi den varierer naturlig med langt større energimengder enn IPCCs

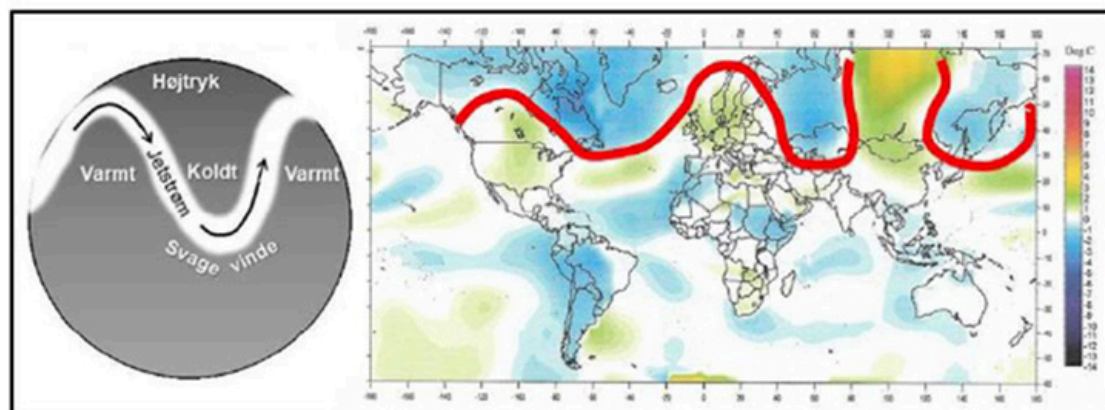
CO₂-hypotese kan bidra med. Observasjoner over et par hundre år viser at dette er helt sentralt i klimavariasjoner (KN180 – FAO-rapport) uten at dette inngår i IPCCs beregningsmodeller.

Forskere omtaler også at foreliggende La Niña tilstand i det sentrale Stillehav kan ha bidratt. El Niño og La Niña bidrar som kjent, med 40–50 ekstremeffekter rundt om på kloden i de ulike årstider (KN120). Det voldsomme vulkanutbruddet på Tonga-Hunga i januar 2022 som var den største forstyrrelsen i atmosfæren siden vulkanen Krakatoas utbrudd i 1883, kan også ha hatt betydning. Prosessene i stratosfæren kan ha blitt påvirket ved at vandampnivå økte med ca. 10 %. (Kanskje dette også kan være en tilleggsfaktor som har bidratt til flommen i Pakistan under monsunen).

En rekke tørkeepisoder er rapportert opp gjennom historien. Noen hevder det er en overvekt i kaldere tider. Kanskje den verste episoden i Europa var i 1540 etter tørke mesteparten av det foregående tiåret. Se også oppslag her.

Konklusjon

Det er mange veiteblerte, naturlige forklaringer på ekstremeffekter, lett tilgjengelig for mediene og politikere. Nok til å dempe hysteriet og ikke skremme folk unødvendig, og nok til å prioritere finansiering av bistand og lokale tiltak for å løse problemene – fordi CO₂-reduksjon ikke hjelper. Det bygger på de vitenskapelige studier som viser at det ikke er noen spesiell tendens til økte ekstremeffekter herunder heller ingen tendens til økt tørke i Europa. Mer om vitenskapen i neste Klimanytt.

Figuren er hentet fra forklaringen på hetebølgen i Europa i 2018 (KN230).